

JUSTIITSMINISTER

Vanglateenistuja eetikakoodeksi kinnitamine

Vastu võetud justiitsministri [13 novembri 2008. a käskkirjaga nr 176](#)

Muudetud ja täiendatud järgmise käskkirjaga (kuupäev, käskkirja number)

MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011

MK [19.05.2014.a. nr 54](#) – jõust. 19.05.2014

MK [23.02.2017 nr 29](#) – jõust 23.02. 2017

Vangistusseaduse § 135¹ alusel [MK [19.05.2014.a. nr 54](#) – jõust. 19.05.2014] ning lähtudes 25. juuli 2008. a vanglateenistujate koosolekul ja 17. septembri 2008. a vangladirektorite nõupäeval tehtud ettepanekutest kinnitan vanglateenistuja eetikakoodeksi (lisatud).

Kinnitatud
justiitsministri 13. novembri 2008. a
käskkirjaga nr 176

Vanglateenistuja eetikakoodeks

Eetikakoodeksi eesmärgiks on anda vanglaametnikele, kriminaalhooldusametnikele ja teistele vanglatöötajatele ning vanglaametniku kutseõppe õpilastele ja korrektsiooni eriala üliõpilastele, samuti Justiitsministeeriumi vanglate osakonna ametnikele (edaspidi *vanglateenistuja*) raamistik käitumisotsuste tegemiseks nii teenistuses kui ka väljaspool seda.

Eetikakoodeks tugineb meie kultuuriruumi headele tavadele, traditsioonidele, üldtunnustatud moraalinormidele ning vanglateenistuse ülesannetele.

Eetikakoodeks täpsustab ja täiendab avaliku teenistuse eetikakoodeksis sätestatud.

1. Üldist

- 1.1. Eetikakoodeksist tuleb juhinduda nii Eestis kui ka välismaal, sõltumata sellest, kas eetilise eksimusena käsitletava käitumise puhul on tegu seaduserikkumisega või mitte. Eetikakoodeksi eiramine võib olla vanglateenistuja distsiplinaarvastutuse aluseks.
- 1.2. Kõrgemad ametnikud peavad oma käitumisega olema eeskujuks kõigile teistele, nende eksimused väärivad rangemat hukkamõistu.
- 1.3. Vanglateenistuja teeb oma tööd kohusetundlikult, ta on õiglane ja usaldusväärne. Ta ei valeta ega moonuta tõsiasju.
- 1.4. Vanglateenistuja on ametialases suhtluses viisakas (sh tervitab kolleege). Kui pole kokku lepitud teisiti, kasutab ta teiste asutuste ja organisatsioonide esindajatega ning vangide ja kriminaalhooldusaluste lähedastega suheldes teie-vormi.
[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]
- 1.5. Vanglateenistuja ei aruta ega kommenteeri avalikes kohtades (bussis, kohvikus, kaupluses, tänaval jm) ja kõrvaliste isikute ees (vangla külalised jt) kolleegide käitumist, vangla töökorraldust, vange puudutavaid teemasid.
- 1.6. Vanglateenistuja käitub korralikult igal ajal ja igas olukorras. Tema välimus on korrektne nii tööl kui ka vabal ajal. Eksimused ametialases tegevuses ja vääritud käitumine eraelus võivad kahtluse alla seada kogu vanglateenistuse usaldusväärset.
- 1.7. Vanglateenistuja ei avalda talle ameti tõttu teatavaks saanud infot kõrvalistele isikutele.

1.8. Vanglateenistuja ei soosi mingil moel vägivalda ja vihkamist. Ta ei kasuta kriminaalse subkultuuri slängi ega vangi halvustavaid väljendeid.
[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

1.9. Vanglateenistuja teeb kõik endast sõltuva õigusrikkumiste ärahoidmiseks.

1.10. Vanglateenistus jagab ühiseid väärtusi teiste riigiasutustega. Vanglateenistusse ei võeta inimest, kes on pidanud lahkuma teisest avaliku võimu asutusest oma eksimuse tõttu.
[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

2. Suhtlemine vangide ja kriminaalhooldusalustega

2.1. Vangide ja kriminaalhooldusalustega suheldakse ainult ametialase ülesande täitmise raamides. Vanglateenistuja hoidub igasugusest tegevusest, mis võib seada kahtluse alla tema objektiivsuse vangi või kriminaalhooldusalusega suhtlemisel. Vanglateenistuja ei anna vangile ega kriminaalhooldusalusele lubadusi, mille täitmine ei kuulu tema pädevusse.
[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

2.2. Karistuse ära kandnud ja õiguskuulekasse ellu pöördunud inimest kohtleb vanglateenistuja kui tavalist ühiskonnaliiget, mitte kui kurjategijat.

2.3. Vanglateenistuja kohtleb vange ja kriminaalhooldusalaseid õiguspäraselt ning teeb kõik endast oleneva, et hoida ära nende füüsiline ja vaimne väärkohtlemine teiste ametnike poolt.

2.4. Vanglateenistuja austab vangide ja kriminaalhooldusaluste religioosset ning rahvuslikku kuuluvust.

2.5. Vanglateenistuja on vangide ja kriminaalhooldusalustega suheldes julge ja oma nõudmistes järjekindel.

2.6. Vanglateenistuja suhtleb vangide ja kriminaalhooldusalustega viisakalt ja abivalmilt, ent mitte semutsedes.

2.7. Vanglateenistuja ei räägi vangidele ega kriminaalhooldusalustele oma eraelust ega kurda oma muresid, sest nad võivad tema usaldust kuritarvitada.

2.8. Vanglateenistuja ei loo vangiga ega kriminaalhooldusalusega intiimsuhet.

3. Suhtlemine kolleegidega

3.1. Vanglateenistuja on kolleegide suhtes abivalmis ja tähelepanelik, ta juhendab ja abistab kõigiti uut töötajat. Ohuolukordades läheb ta kolleegile viivitamatult appi.
[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

3.2. Vanglateenistuja ei halvusta oma kolleegi ega levita kuulujutte. Ta suhtub austusega kõikidesse kolleegidesse sõltumata nende ametialasest positsioonist.
[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

3.3. Vanglateenistuja juhib vajaduse korral tähelepanu vigadele kolleegi töös, kuid ei tee seda kunagi külaliste, vangi ega kriminaalhooldusaluse juuresolekul. [MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

3.4. Vanglateenistuja ei eksponeeri töökohal oma intiimset lähisuhet. [MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

3.5. Vanglateenistuja teavitab vahetut juhti vanglateenistuses töötavast elukaaslasest ja abikaasast.
[MK [23.02.2017 nr 29](#)]

4. Suhtlemine alluvatega

4.1. Juht kohtleb alluvaid võrdselt ja õiglaselt. Tehes ettepaneku alluvat edutada, ergutada või karistada, juhindub ta objektiivsetest asjaoludest.

4.2. Juht selgitab oma otsuste tagamaid alluvatele nii, et need mõistavad otsuste mõtet ja sisu.

4.3. Juht suhtub igasse töötajasse nii, et alluv tunneks end täisväärtusliku meeskonnaliikmena.

4.4. Otsustest vangide kohtlemise kohta antakse esmalt teada asutuse töötajatele, mitte vangidele.

4.5. Juht ei tee alluvale kunagi märkust vangi ega kriminaalhooldusaluse juuresolekul.

4.6. Alluvat, kes on tööülesandeid täites kogenematusse tõttu eksinud, ei naeruvääristata ega häbistata.

4.7. Vanglateenistuja ei otsusta oma lähisugulase ega –hõimlase töölevõtmist, kui seda töökohta ei täideta avaliku otsinguga. [MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

4.8. Kui vanglateenistuja peab tegema otsuse või ettepaneku või andma hinnangu temaga intiimses lähisuhtes oleva vanglateenistuja ametikohale nimetamiseks, edutamiseks, ergutamiseks, hindamiseks või distsiplinaarkaristuse, palga, sealhulgas tulemustasu, määramiseks, on vanglateenistuja kohustatud end taandama ja teavitama sellest oma vahetat juhti või vanglateenistuja ametisse nimetamise õigusega isikut. [MK [23.02.2017 nr 29](#)]

5. Vanglateenistuja majanduslik sõltumatus

5.1. Vanglateenistuja ei tee otsuseid ega toiminguid omakasu eesmärgil. Ta keeldub teenusest, kingitusest, rahast jms, mis võivad mõjutada tema sõltumatust teenistusülesannete täitmisel või mida võidakse nii käsitada.

5.2. Vanglateenistuja ei võta vastu toetusi vangla jaoks (nt tasuta ruume, koolitust, vahendeid, õppereise, remonttöid jms) eraisikult ega äriühingult. Vastu võib võtta annetusi vanglateenistuskohustuste täitmisel töövõimetuks jäänud ametniku ja teenistuses hukkunud ametniku pereliikmete toetusfondi.

5.3. Vanglateenistuja ei võta vastu toetusi vangla jaoks muult juriidiliselt isikult, kui on alust uskuda, et asutuse tegevust toetades on sel majanduslikke või muid omakasupüüdlikke huve.

5.4. Vanglateenistuja võib vangide valmistatud tooteid osta ainult jaemüügist.

5.5. Vanglateenistuja ei kasuta vangide osutatavaid teenuseid nagu näiteks jalatsi- ja rõivaparandus, puhastusteenused, samuti ei võta vastu isiklike teeneid vangidelt ja kriminaalhooldusalustelt.

5.6. Vanglateenistuja hoidub töötamast teise tööandja juures, kus ta võib kahjustada vanglateenistuse mainet (nt hasartmängukohas, inkassofirmas, klienditeenindajana ööklubis, baaris ja muudes taolistes meelelahutuskohtades, turvatöötajana).

[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

5.7. Vanglateenistus aitab oma nõuannetega kaasa, et vanglateenistuja käituks õiguskuulekalt ka väljaspool tööd. Vanglateenistuja hoidub tegudest, mis kahjustavad tema tööandjat – riiki (maksupettused, ebaseaduslik töötamine jt).

[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

6. Suhtlemine avalikkuse ja meediaga

6.1. Vanglateenistuja ei suhtle ametiisikuna avalikkuse ja meediaga, välja arvatud juhul, kui tööandja on andnud selleks selge volituse.

6.2. Vanglateenistuja hoidub ebasündsast internetisuhtlusest. Vältimaks vanglateenistuse ja teenistuja enda maine kahjustamist, ei avalda vanglateenistuja internetis sündsusetuid fotosid ega tekste.

6.3. Vanglateenistuja ei kirjuta internetiportaalidesse solvavaid ega ebakorrektsid kommentaare.

6.4. Vanglateenistuja ei osale kommertsreklaamis. Kokkuleppel tööandjaga võib vanglateenistuja osaleda sotsiaalreklaamis, heategevuslikus ning vanglaametniku elukutset ja haridust tutvustavas reklaamis.

6.5. Vanglateenistuja ei osale saadetes, ei kirjuta artikleid jms, mis on ebaväärikad, halvustavad, ebamoraalse sisuga, käsitlevad tõsiseid sotsiaalseid teemasid naeruvääristavas vormis ning on vastuolus vanglatöö eesmärkidega ja väärtustega, mida vanglaametniku elukutse esindab.

6.6 Vanglateenistuja ei osale üritustel, mis nõuavad keha eksponeerimist.

[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

7. Käitumine vabal ajal

7.1. Vanglateenistuja ei tarbi narkootilisi aineid.

7.2. Vanglateenistuja ei kasuta prostituuditeenust.

7.3. Vanglateenistuja hoidub mõõdutundetust alkoholitarnimisest, mis muudab tema käitumise ebaväärikaks ja kaasinimesi häirivaks.

7.4. Vanglateenistuja väldib teadlikku lävimist isikutega, kelle maine võib kahjustada vanglateenistuja ametikoha mainet.

[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

7.5. Vanglateenistuja ei kannu avalikus kohas ebakorrektsid, määratud ega väljakutsuvaid riideid.

7.6. Vanglateenistuja teeb endast sõltuva, et ka teised inimesed õigusrikkumisi toime ei paneks. Vanglateenistuja teatab talle teatavaks saanud kuriteost ka juhul, kui seadus teda otseselt ei kohusta.
[MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]

8. Eetikakomisjon

- 8.1. Eetikakoodeksi rakendamise küsimusi arutab eetikakomisjon.
  - 8.2. Eetikakomisjoni kuuluvad vanglateenistuse juht, tema asetäitjad, vangladirektorid ja üks teenistujate hulgast valitud esindaja igast vanglast.
  - 8.3. Eetikakomisjoni võib pöörduda
    - (a) vanglateenistuja, kes soovib hinnangut oma käitumise või kavatsetava käitumise kohta;
    - (b) vanglateenistujale distsiplinaarkaristust määrama õigustatud ametnik.
  - 8.4. Vanglateenistuja, kelle käitumisele hinnangut antakse, ja vanglateenistujale distsiplinaarkaristust määrama õigustatud ametnik võivad osaleda küsimuse arutelul.
  - 8.5. Eetikakomisjoni kuuluv vanglateenistuja ei või hääletada teda ennast puudutava küsimuse puhul.
  - 8.6. Eetikakomisjon annab nõu, tema otsused ei ole distsiplinaarkaristuse määrajale siduvad.
  - 8.7. Eetikakomisjoni otsused avaldatakse vanglateenistuse sisevõrgus ilma isikuandmeteta ja vanglat nimetamata.
  - 8.8. Eetikakomisjoni töökorralduse määrab eetikakomisjon.
- [MK [30.03.2011.a. nr 38](#) – jõust. 30.03.2011]